

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 417/2022

26.04.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Невенке Важић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Душана Ћетојевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К 628/21 од 18.10.2021. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 314/21 од 18.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 26.04.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К 628/21 од 18.10.2021. године и Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 314/21 од 18.01.2022. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К 628/21 од 18.10.2021. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три месеца у коју се урачунава време проведено у притвору од 01.08.2021. године до 18.10.2021. године. На основу члана 264. став 1. у вези члана 262. став 1. и члана 261. став 2. ЗКП, окривљени је обавезан да у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења, на име трошкова кривичног поступка уплати Основном јавном тужилаштву у Старој Пазови износ од 63.883,47 динара и оштећеној ББ износ од 9.750,00 динара, као и да суду и Основном јавном тужилаштву у Старој Пазови на име трошкова поступка плати износе о чијој висини ће суд донети накнадно решење. Оштећена ББ, је са имовинскоправним захтевом упућена на парнични поступак. Истом пресудом, одбијен је као неоснован предлог Основног јавног тужиоца у Старој Пазови да се окривљеном изрекне мера безбедности забрана приближавања и комуникације са оштећеном.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Кж1 314/21 од 18.01.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Старој Пазови и браниоца окривљеног, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Душан Ћетојевић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ или да укине другостепену пресуду и предмет врати Вишем суду у Сремској Митровици на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да је у првостепеном кривичном поступку вођеном пред Основним судом у Старој Пазови, у предмету К 628/21 учествовао судија Бранислав Небригић, који је морао бити изузет, с обзиром на то да је у истом предмету у коме је донео осуђујућу пресуду поступао и као председник ванпретресног већа које је према окривљеном продужило притвор решењем Кв 958/21 од 29.09.2021. године, чиме је на штету окривљеног побијаном првостепеном пресудом повређен закон из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП. Поред тога, бранилац у захтеву истиче и то да су судије Вишег суда у Сремској Митровици – Светлана Ђуричић, Марица Јолић и Дејан Кнежевић, учествовале у раду другостепеног већа, које је донело побијану другостепену пресуду, а да су претходно учествовале у доношењу одлука о притвору – решења Кж2 372/21 од 08.09.2021. године (судије Марица Јолић и Дејан Кнежевић), и Кж2 422/21 од 14.10.2021. године (судије Марица Јолић и Светлана Ђуричић), чиме је и другостепеном пресудом на штету окривљеног повређен закон из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП. У вези са тим бранилац у захтеву наводи да су већа нижестепених судова и то: ванрасправно веће првостепеног суда којим је председавао судија Бранислав Небригић, приликом продужења притвора окривљеном у предмету Основног суда у Старој Пазови К 958/21 као и већа Вишег суда у Сремској Митровици у предметима Кж2 372/21 и Кж2 422/21 у којима су учествовале судије тога суда, Светлана Ђуричић, Марица Јолић и Дејан Кнежевић, приликом одлучивања о жалбама браниоца окривљеног изјављеним против решења о продужењу притвора, образлажући постојање основане и оправдане сумње да је окривљени извршио предметно кривично дело, изразили висок степен јасноће у погледу кривице окривљеног у знатно већој мери него што је било потребно за доношење одлуке о притвору, што, према ставу одбране, значајно доводи у сумњу непристрасност ових судија, приликом доношења мериторних одлука у истом поступку.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да је решењем Основног суда у Старој Пазови Кв 958/21 од 29.09.2021. године, према окривљеном АА продужен притвор за 30 дана одређен решењем тог суда К 566/21 од 03.08.2021. године. Наведено решење је донело ванпретресно веће првостепеног суда састављено од судија Бранислава Небригића као председника већа, Биљане Тешић и Биљане Грбовић, као чланова већа, налазећи да из списка предмета произлази основана сумња да је окривљени АА извршио кривично дело насиље у продици из члана 194. став 1. КЗ.

Бранилац окривљеног је у захтеву указао да је поступањем судије појединца Бранислава Небригића приликом доношења првостепене пресуде учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, јер је овај судија морао бити изузет, с обзиром да је у истом предмету поступао као председник већа које је према окривљеном продужило притвор решењем Кв 958/21 од 29.09.2021. године.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби, која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак, ако тим закоником није другачије прописано.

У конкретном случају, судија појединац Бранислав Небригић је по предлогу Основног јавног тужиоца у Старој Пазови, донео решење о одређивању притвора према окривљеном АА поступајући у складу са одредбом члана 498. став 1. ЗКП, а након подношења оптужног предлога окривљеном је продужен притвор решењем ванпретресног већа Кв 958/21 од 29.09.2021. године којим већем је председавао судија Бранислав Небригић.

Како је у скраћеном поступку судија појединац функционално надлежан за одређивање притвора пре подношења оптужног предлога у смислу одредбе члана 498. став 1. ЗКП, и имајући у виду да је сходна примена одредбе члана 216. ЗКП, у погледу притвора у скраћеном поступку, условљена посебним одредбама ЗКП у скраћеном поступку, што произлази из садржине одредбе члана 495. ЗКП, то судија појединац може поступати и као председник или члан ванпретресног већа које доноси одлуку о продужењу притвора у скраћеном поступку.

Из изнетих разлога, оцењени су као неосновани наводи захтева да је у конкретном случају судија Бранислав Небригић морао бити изузет приликом доношења првостепене пресуде и да је побијаном првостепеном пресудом на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Надаље, супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по налажењу овог суда, не може се прихватити став да свако одлучивање

судије о притвору према окривљеном нужно нарушава претпоставку непристрасности тог судије приликом мериторног одлучивања о кривици истог окривљеног. То произлази и из праксе Европског суда за људска права и Уставног суда Србије. Наиме, према пракси Европског суда за људска права не може се сматрати да сама чињеница што је судија у кривичном поступку доносио одлуке и пре суђења у поједином предмету, укључујући и одлуке везане за притвор, оправдава страх да тај судија није непристрасан. Оно што је у таквом случају важно јесу опсег и природа тих одлука, јер по правилу учествовање судије у доношењу одлуке о притвору према окривљеном у истом предмету не представља разлог за његово изузеће приликом одлучивања о кривици у односу на истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору судија заузео јасан став о кривици или није, дакле ради се о фактичком питању у сваком конкретном случају.

Према ставу Европског суда за људска права (Драгојевић против Хрватске од 15.01.2015. године – представка број 68955/11), сама чињеница да је судија у суђењу већ доносио предпретресне одлуке у предмету, укључујући одлуке везане за притвор, не може оправдати бојазан о његовој непристрасности, већ само посебне околности могу оправдати другачији закључак. Увек је одлучан опсег и природа предпретресних мера, које је предузео судија. Стога, по налажењу Европског суда за људска права (Jasinski против Пољске, Feу против Аустрије, Sainte Marie против Француске, Nortier против Холандије) оцена постојања законских услова за продужење притвора, а која укључује и оцену постојања „основане сумње“ о извршењу кривичног дела од стране окривљеног, не може представљати формирање става судије о кривици тог истог окривљеног или казни коју му треба одредити, односно „предубеђење“ судије, које доводи у сумњу његову непристрасност.

Примењујући наведено на конкретан случај, Врховни касациони суд налази да сама чињеница да су судије Светлана Ђуричић, Марица Јовић и Дејан Кнежевић, које су учествовале у одлучивању по редовном правном леку поднетом против пресуде којом је окривљени оглашен кривим и осуђен, у ранијој фази поступка учествовале у доношењу одлука по жалбама изјављеним против решења о продужењу притвора против истог окривљеног и то судије Светлана Ђуричић и Дејан Кнежевић једном, а судија Марица Јолић два пута (у ком одлучивању се уопште нису бавили питањем кривице окривљеног нити је у разлозима решења образлагана оправдана сумња да је окривљени извршио предметно кривично дело), не доводи у питање претпоставку непристрасности ових судија, због чега, по оцени овог суда, ни побијаном другостепеном пресудом није учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, како се то неосновано истиче захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац у преосталом делу захтева оспорава постојање директног умишљаја код окривљеног наводећи да је погрешан закључак суда да је понашање окривљеног било усмерено на угрожавање спокојства, телесног интегритета и душевног стања члана своје породице – ванбрачне супруге, јер за такав закључак нема доказа, као и да сви изведени докази потврђују супротно односно да циљ поступања окривљеног није било вршење насиља према

оштећеној. По оцени овога суда, изнетим наводима захтева, бранилац окривљеног, иако се формално позива на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оспорава оцену изведених доказа и чињенично стање утврђено у побијаној правноснажној пресуди, чиме указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Поред изнетог, бранилац у захтеву указује и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима које има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 440. и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић, с.р.

Председник већа - судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић